

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 5250 від 15.03.2021
Народні депутати України
В. Медяник та інші

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до статті 16 Кодексу України про адміністративні правопорушення, щодо застосування відповідальності за вчинення правопорушень до іноземців, які користуються імунітетом»

Метою законопроекту, як це зазначається у пояснювальній записці до нього, є попередження, виявлення та припинення вчинення порушень правил дорожнього руху особами, які користуються дипломатичним імунітетом.

Для досягнення вказаної мети у законопроекті пропонується внести до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) зміни, якими у ст. 16 «Відповідальність іноземців і осіб без громадянства» встановити, що стосовно іноземців, які згідно з законами та міжнародними договорами України користуються імунітетом від адміністративної юрисдикції України, КУпАП має застосовуватися в частині, що не суперечить міжнародним договорам, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

Законопроект на момент його внесення до Верховної Ради України не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-ІХ.

За результатами розгляду поданого законопроекту Головне управління вважає за необхідне зазначити наступне.

Редакція чинної наразі ст. 16 КУпАП, якою встановлено, що «питання про відповідальність за адміністративні правопорушення, вчинені на території України іноземцями, які згідно з чинними законами та міжнародними договорами України користуються імунітетом від адміністративної юрисдикції України, вирішуються *дипломатичним шляхом*» дійсно може створити хибне уявлення щодо безкарності та можливості уникнення винними особами відповідальності. Водночас запропонована у проекті редакція ст. 16 КУпАП також є дещо сумнівною з огляду на таке.

По-перше, законопроектом пропонується встановити, що «при вирішенні питань притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення, вчинені на території України іноземцями, які користуються імунітетом від адміністративної юрисдикції України, *КУпАП застосовується в частині,*

що не суперечить міжнародним договорам, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України». Отже, фактично, пропонується розповсюдити юрисдикцію КУпАП на осіб, які користуються дипломатичним імунітетом, за деякими винятками, що можуть бути передбачені у міжнародних договорах України.

Однак відповідно до ч. 1 ст. 31 Віденської конвенції про дипломатичні зносини (далі – Конвенція; ратифікованої Українською РСР 21.03.1964) дипломатичний агент користується *імунітетом від кримінальної юрисдикції держави перебування. Він користується також імунітетом від цивільної та адміністративної юрисдикції.* Фактично, положення вказаної конвенції встановлюють пряму заборону застосування загального порядку притягнення до відповідальності (у тому числі, адміністративної) осіб, які користуються імунітетом дипломатичного агента.

По-друге, окремі аспекти правового статусу дипломатичних представництв та їхнього персоналу регулюються також *двосторонніми угодами,* підписання яких передбачено пунктом «б» ч. 2 ст. 47 Конвенції. Вказана норма надає можливість державам як обмежувати, так і розширювати дипломатичний імунітет та привілеї у зносинах між собою на основі принципу взаємності. Від наявних двосторонніх угод також буде залежати можливість реального притягнення особи, що користується дипломатичним імунітетом, до відповідальності за допомогою двох інших передбачених вказаною Конвенцією механізмів. Так, перший з них полягає в тому, що імунітет дипломатичного агента від юрисдикції країни перебування не звільняє його від юрисдикції акредитуючої держави (ч. 4 ст. 31 Конвенції). Друга можливість полягає в тому, що від імунітету юрисдикції дипломатичного агента може *відмовитися* акредитуюча держава. Це робиться без його згоди, і дипломат зобов'язаний підкоритися прийнятому рішення. В такому випадку, притягнення його до відповідальності (зокрема – адміністративної) відбувається на *загальних підставах* (ст. 32 Конвенції).

З огляду на зазначене, більш доцільним видається наступне формулювання ст. 16 КУпАП: «Іноземці і особи без громадянства, які перебувають на території України, підлягають адміністративній відповідальності на тих же підставах, що й громадяни України. Питання про відповідальність за адміністративні правопорушення, вчинені на території України іноземцями, які згідно з чинними міжнародними договорами України користуються імунітетом від адміністративної юрисдикції України, *вирішуються відповідно до міжнародних договорів України.*».

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: В. Попович, Т. Ругаєва

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЇВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA10400000733B42008E588D01
Дійсний до: 27.05.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2021/143922 від 27.04.2021

490173